

Name		Roll Number	
------	--	-------------	--

**INDIAN SCHOOL MUSCAT
MIDDLE SECTION
FINAL EXAMINATION 2017-18**

SANSKRIT (THIRD LANGUAGE)

Code: MZSN310

CLASS: VIII

Time Allotted: 2 Hrs.

01.03.2018

Max .Marks: 80

ANSWER KEY

खण्ड-क

		Marks
प्रश्न 1	कः कम् अकथयत्: (क) आर्य-वालाः! के यूयम्। (ख) कूपे जलम् नास्ति। त्वरितं प्रविश्य कन्दुकमानय। (ग) एषा तु शरकाण्डानां माला रचिताऽभवत्।	6x.5=3 द्रोणाचार्य अकथयत् कौरवपाण्डवाश्च दुर्योधन अकथयत् भीम भीम अकथयत् द्रोणाचार्य
प्रश्न 2	उचित मेलनम् कुरु। 1. आचार्यः (क) गुप्तचराः 2. नृपः (ख) शरकाण्ड-शरः 1. (ख) 2. (क)	2x1=2
प्रश्न 3	आम् व न लिखत। 1 जनाः अवकरम् तडागेषु क्षिपन्ति। (न) 2 आचार्यः निवासः ग्रामे आसीत्। (आम्) 3 नृपः एकं कुशल भवनशिल्पिनं आकारयत्। (आम्) 4 वनस्य वातावरणं चित्तं न प्रसादयति स्म। (न) 5 एकेन वर्षेण राजभवनस्य निर्माणं अभवत्। (आम्)	5x1=5
प्रश्न 4	अधोलिखितानि वाक्यानि घटनाक्रमानुसार लिखत। (क) सन्तुष्टो भूपतिः तस्मै बहुमूल्याम् भवननिर्माण सामग्रीम् अदापयत्। (ख) अनेके कर्मकराः शिल्पिनः च कार्ये नियुक्ता अभवन्। (ग) तस्य शोभां विलोक्य दर्शकाः शिल्पिनं प्रशंसन्ति स्म। (घ) एकदा कश्चित् नरपतिः नवीनं भवनं रचयितुम् अवाञ्छत्। (ङ) सः शिल्पि द्वि-त्रैः दिनैः भवनस्य रेखाचित्रम् निर्माय राज्ञेऽदर्शयत्। 1. (घ) 2. (ङ) 3. (ख) 4. (क) 5. (ग)	5x1=5

- प्रश्न 5** अधोलिखितानि शब्दानां अर्थ हिन्दी भाषायां लिखत । 5x1=5
(क) दहनशीलं	(जलने वाला)
(ख) निपतितः	(पड़कर)
(ग) चापं	(धनुष)
(घ) पीतवर्ण	(पीला रंग)
(ङ) आत्मगतम्	(अपनेआप से)
- प्रश्न 6** प्रदत्त विकल्पेभ्यः उचितं पदं चित्वा लिखत । 5x1=5
(क) धनुर्हस्तः कः वनं प्रविशति? (वनेचरः/भ्रमराः/खगाः)	(वनेचरः)
(ख) के शिल्पिनं प्रशंसन्ति? (दर्शकाः/नृपाः/कर्मकराः)	(दर्शकाः)
(ग) कः आचार्यं द्रोणं प्रणमति? (दुर्योधनः/भीमः/वनेचरः)	(वनेचरः)
(घ) आचार्यः किम् करोति? (उद्यमम्/भिक्षाटनम्/आखेटम्)	(उद्यमम्)
(ङ) धरायाः शरीरे प्रदूषणेन के जाताः? (व्रणाः/छिद्राः/अग्निः)	(व्रणाः)
- प्रश्न 7** रिक्त-स्थानि पूरयत । 5x1=5
(क) धराया शरीरे स्थाने-स्थाने _____ ।	(व्रणाः)
(ख) संसारस्य रचनायां _____ तव ।	(महत् योगदानं)
(ग) अस्माकं कन्दुकः _____ पतितः अस्ति ।	(कूपे)
(घ) द्रोणाचार्यः _____ कृत्वा जीविकाम् अर्जयति ।	(उद्यमम्)
(ङ) धनुर्हस्तः _____ वनं प्रविशति ।	(आचार्यः)
- प्रश्न 8** एक पदेन उत्तरत । 2x1=2
(क) पञ्चतत्वैः का रचिता?	(सृष्टिः)
(ख) नृपः राजभवनं कस्मै अयच्छत्?	(शिल्पिनं)
- प्रश्न 9** पूर्ण वाक्येन उत्तरत । 4x2=8
(क) पञ्चतत्वानि कानि सन्ति? तेषां नामानि लिखत ।	(पञ्च । पृथ्वी, जलं, वायुः, नभः, अग्निः)
(ख) प्रदूषित-जलेन जीवाः कैः पीडिताः सन्ति?	(रोगैः)
(ग) कस्य घोषणां श्रुत्वा जनाः स्तब्धाः?	(राज्ञः)
(घ) जनाः अवकरम् कुत्र क्षिपन्ति ?	(जले)
- खण्ड-ख**
- प्रश्न 10** (अ) अधोलिखित अंकानि संस्कृतेन लिखत । 5x½=2½
(क) 78-अष्टसप्तति	(ख) 96-षण्णवति	(ग) 98-अष्टनवति
(घ) 85-पञ्चाशीतिः	(ङ) 92-द्विनवति	
- (ब) अधोलिखित संस्कृतशब्दानि अंकानि लिखत । 5x½=2½
(क) सप्तसप्तति-77	(ख) चतुःशीती-84	(ग) सप्ताशीति-87
(घ) चतुर्णवति-94	(ङ) नवनवति-99	
- प्रश्न 11** (अ) अधोलिखित पदानाम् संधिं कृत्वा लिखत । 6x½=3
(क) पुस्तक+आलयः-पुस्तकालय	(ख) वधू+उत्सवः-वधूत्सवः	(ग) रवि+इन्द्रः-रवीन्द्र
(घ) सदा+एव-सदैव	(ङ) सुर+ईशः-सुरेशः	(च) गंडगा+उदकम्-गंडगोदकम्

(ब) अधोलिखित पदानाम् संधिं विच्छेदनं कुरुत ।

4x½=2

- (क) गंडगोर्मिः-गंडा+उर्मिः (ख) देवर्षिः-देव+ऋषिः (ग) सदैव-सदा+एव
(घ) सैव-सा+एव

प्रश्न 12 (अ) अधोलिखितानां पदानां उपसर्ग प्रत्ययं च प्रथकं कृत्वा लिखत ।

4x½=2

- (क) विकीर्य-वि+क्री+ल्यप् (ख) अनुभूय-अनु+भू+ल्यप् (ग) आनीय-आ+नी+ल्यप्
(घ) परिदृश्य-परि+दृश्+ल्यप्

(ब) अधोलिखितानां पदानां उपसर्ग प्रत्ययं च संयोज्यं कृत्वा लिखत ।

4x½=2

- (क) अनु+गम्+ल्यप्-अनुगम्य (ख) वि+जि+ल्यप्-विजित्य
(ग) प्र+आप्+ल्यप्-प्राप्य (घ) अनु+कृ+ल्यप्-अनुकृत्य

प्रश्न 13 अधोलिखितानां पदानां परिचयं लिखत ।

10x½=5

- (क) छात्रौ -प्रथमा वि०, द्वि० (ख) करिष्यामि-उ०पु०, एक०
(ग) अवदः-म०पु०, एक० (घ) छात्राय -चतु०, एक० (ङ) लतासु -सप्तमी वि०, बहु०

प्रश्न 14 अधोलिखितानां पदानां वर्ण विन्यास कुरु ।

3x1=3

- (क) नरपतिः-न्+अ+र+अ+प्+अ+त्+इ+ः (ख) पुस्तकम्-प्+उ+स्+त्+अ+क्+अ+म्
(ग) फलेषु -फल्+अ+ल्+ए+ष्+उ

प्रश्न 15 अधोलिखितानाम् वाक्यानाम् संस्कृतेन अनुवादं कुरु ।

3x1=2

- (क) वह विद्यालय से घर जायेगा । सः विद्यालयात् गृहं गमिष्यति ।
(ख) देश सेवा हमारा परम कर्तव्य है । देश सेवा अस्माकं परमं कर्तव्यं अस्ति ।
(ग) तुम सब कल गाँव गए । यूयम् ह्य ग्रामं अगच्छत ।

प्रश्न 16 ग्रीष्मावकाशे भ्रमणाय मित्रं प्रति पत्रं लिखत ।

1x5=5

प्रश्न 17 अधोलिखित गद्यांश पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतेन लिखत -

5x1=5

भारतस्य सर्वासु नदीषु गङ्गा पवित्रतमा श्रेष्ठा च अस्ति । इयं हिमालयस्य गोमुख-स्थानात् निर्गच्छति । पर्वतेभ्यः निःसृत्य गङ्गा हरिद्वारे समतलं भू-भागं प्रविशति । हरिद्वार-तीर्थं प्रतिवर्षं लक्षाधिकाः जनाः गच्छन्ति, गङ्गायाः शीतले जले स्नानं च कुर्वन्ति । परम् अद्यत्वे एषा पावनी नदी प्रदूषिता । यत्र-तत्र जल-मालिन्यम् अस्ति । जीवनस्य रक्षायै जलम् अनिवार्यम् । गङ्गानद्याः रक्षा अस्माकं कर्तव्यम् ।

प्र०1:- गङ्गा कस्मिन् स्थाने समतलं भू-भागं प्रविशति?

हरिद्वारे

प्र०2:- जीवनस्य रक्षायै किम् अनिवार्यम्?

जलम्

प्र०3:- अद्यत्वे गङ्गा कीदृशी अस्ति ?

प्रदूषिता

प्र०4:- अस्माकं कर्तव्यं किम् अस्ति ?

गङ्गानद्याः रक्षा

प्र०5:- भारतस्य सर्वासु पवित्रतमा नद्यः का अस्ति?

गङ्गा

प्रश्न 18 कश्चित् एकम् अनुच्छेदनं लिखत ।

5x1=5

(क) वसन्तऋतुः

(ख) संस्कृत भाषायां महत्त्वं